

UABIO

Перспективи виробництва та використання біометану в Україні

Георгій Гелетука, д.т.н.

Голова правління, Біоенергетична асоціація
України

UABIO

Біоенергетична асоціація України – це неприбуткова громадська спілка, яка об'єднує бізнес та експертів і лобює розвиток біоенергетики в Україні.

9

років

34

компаній

11

фізичних осіб

20+

експертів

Інноваційні технології комфортної інфраструктури

PROCESSING EQUIPMENT

UKRTEPLO

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОМПАНІЯ

УКРАЇНА

Енергія надана всесвітом

ECO LIFE

est. 2018

КОМПАНІЯ КРІОГЕНСЕРВІС

Проект REGATRACE «REnewable GAs TRAdE Centre in Europe» (Торгівля відновлюваними газами в Європі)

Фінансування: програма Горизонт 2020 (ЄС)
Період виконання: червень 2019 – травень 2022

Консорціум: 15 партнерів у 10 країнах: ISINNOVA, CIB (Італія), EBA, AIB, ERGaR, Fluxys (Бельгія), RFGI (Ірландія), DENA, DBFZ (Німеччина), AGCS (Австрія), Elering (Естонія), UPEBI (Польща), ARBIO (Румунія), NEDGIA (Іспанія), Amber (Литва).

12 афілійованих партнерів з **ЄВА (Європейська Біоенергетична Асоціація)** + 5 афілійованих партнерів з **ERGaR (Європейський реєстр відновлюваних газів)**.

Біоенергетична Асоціація України (БАУ) афілійована з Європейської Біоенергетичної Асоціацією та бере участь у виконанні завдання «Підтримка розповсюдження ринку біометану».

Проект спрямований на **створення ефективної торговельної системи біометаном/ відновлюваними газами, заснованої на видачі гарантії походження (GoO)**. Ця мета буде досягнута за допомогою:

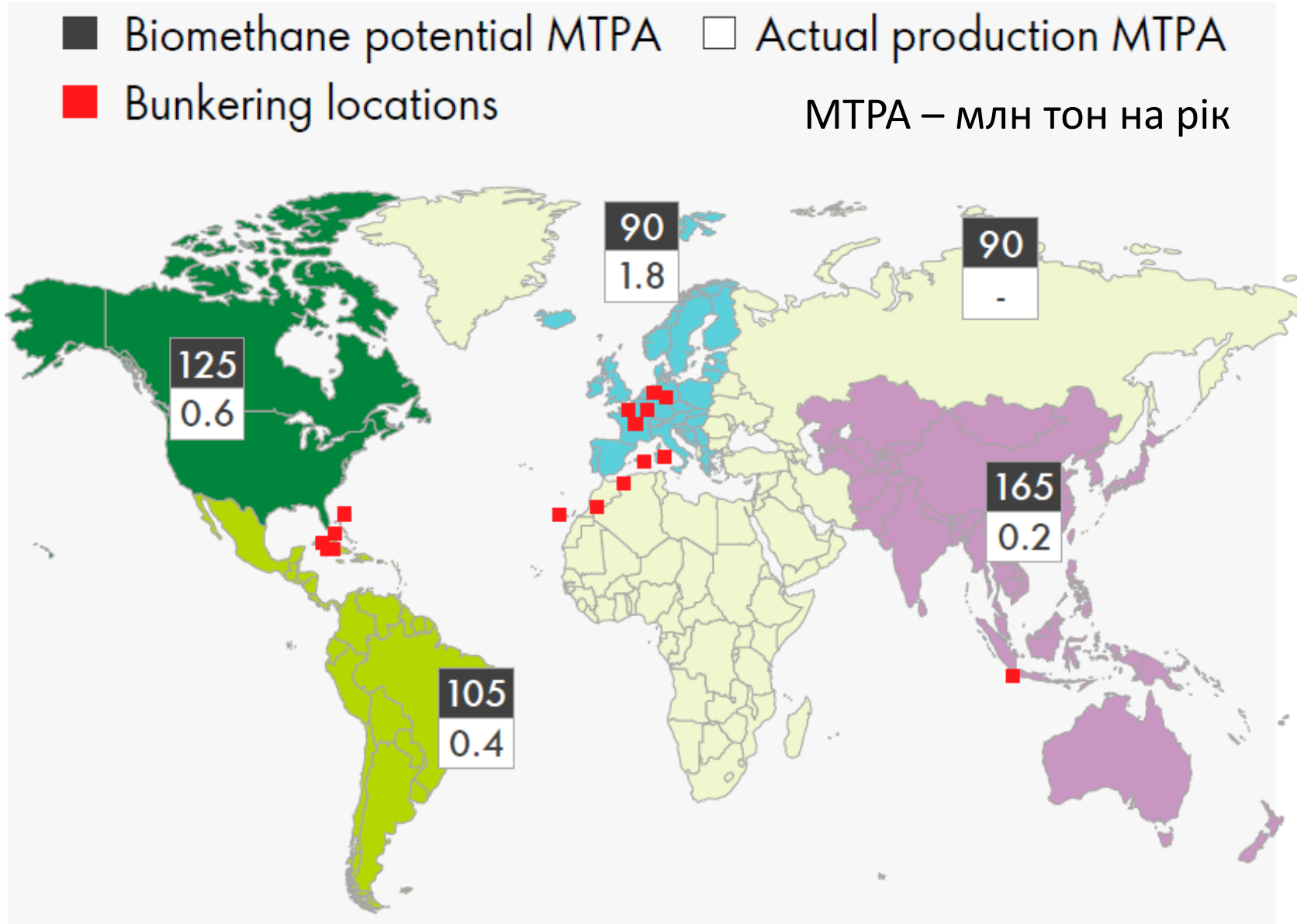
- розвитку Європейської системи гарантії походження біометану/відновлюваних газів;
- створення національних органів, що видають GoO (у країнах проекту);
- інтеграції системи GoO з різних технологій відновлюваного газу з електричними та водневими системами GoO;
- комплексної оцінки ринку біометану, стратегії мобілізації сировини та технологічної синергії;
- підтримки розповсюдження ринку біометану;
- перенесення результатів за межі країн проекту.

Чому біометан?

- Біометан **абсолютно готовий** для закачування в газову мережу вже сьогодні на відміну від водню. Не потрібні інвестиції у модернізацію газових мереж (ГТС і ГРС) і газового обладнання (газові пальники, двигуни, турбіни, ...).
- З виробництва біометану Україна реально **може конкурувати** з будь-якими країнами. Україна може запропонувати найдешевшу сировину для виробництва біометану. Україна має найбільшу в Європі площу сільськогосподарських угідь, і, відповідно, один з найкращих в світі потенціалів аграрної сировини для виробництва біометану.
- Біометанові заводи, окрім біометану, генерують дигестат, який може стати основним **органічним добривом** необхідним для відродження українських ґрунтів.
- На сьогодні це найдешевший із можливих відновлюваних газів. Собівартість зеленого водню складає приблизно **6-7 \$/кг**, і якщо перевести в порівнювані одиниці, то він дорожчий за біометан по ціні **700 \$/ 1000 м3 утричі**. Зрівняються вони в ціні тоді, коли вартість зеленого водню буде **2 \$/кг**.
- Інвестиції у біометанові заводи близькі до інвестицій у біогазові установки з виробленням електроенергії (приблизно **2,5 - 3 тис Євро/кВт ел**). Приблизні розрахунки такі: біометановий завод потужністю **10 млн м3/рік** біометану, це аналог біогазової установки потужністю **5 МВт ел**, і він буде коштувати близько **15 млн Євро**. Відповідно, щоб закачувати у мережу **1 млрд м3 біометану** нам буде потрібно **100 заводів** по **10 млн м3/рік**. І, відповідно, вони в сумі коштуватимуть **1,5 млрд Євро**.

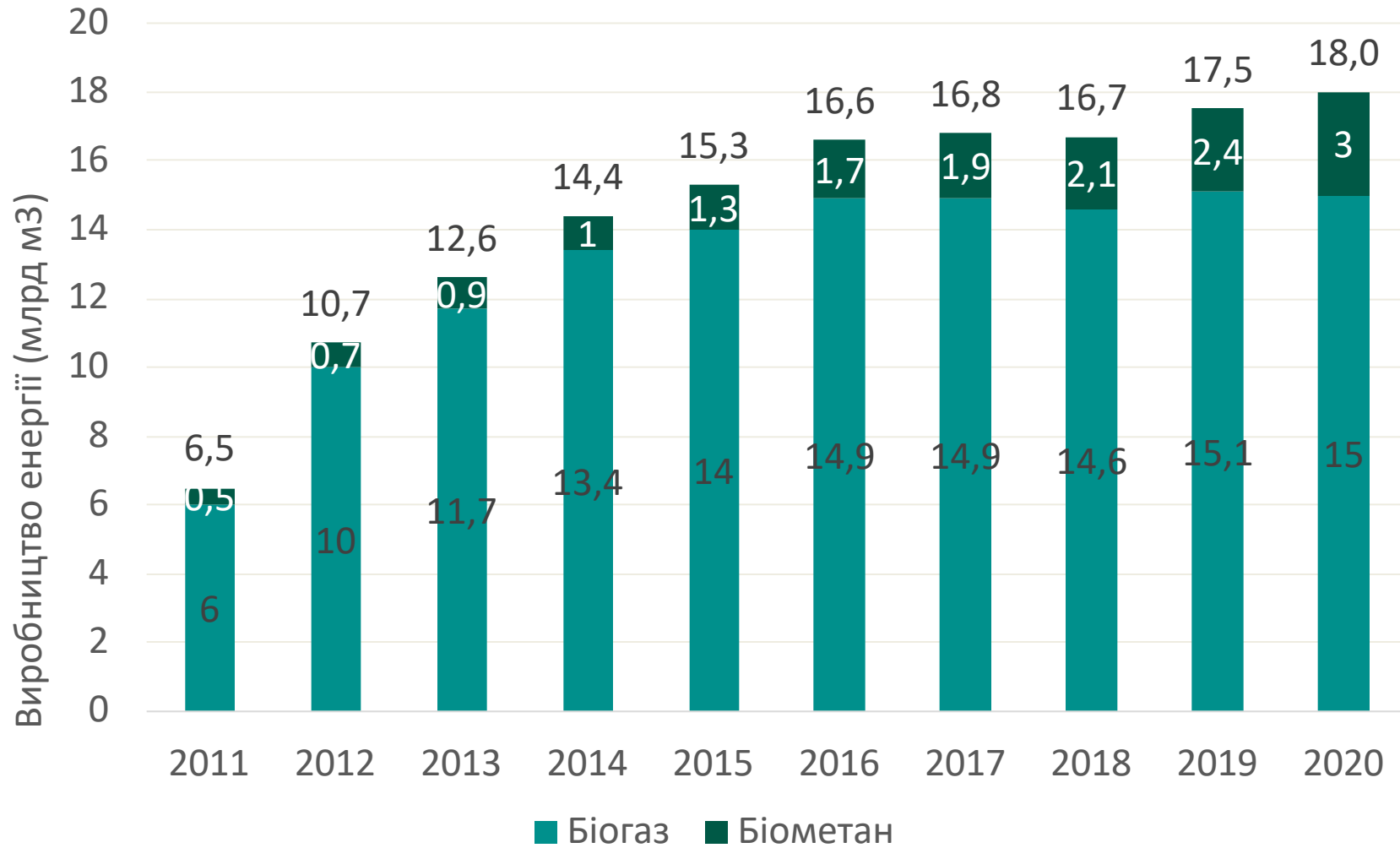

Потенціал/виробництво біометану у світі (Shell, 2022)

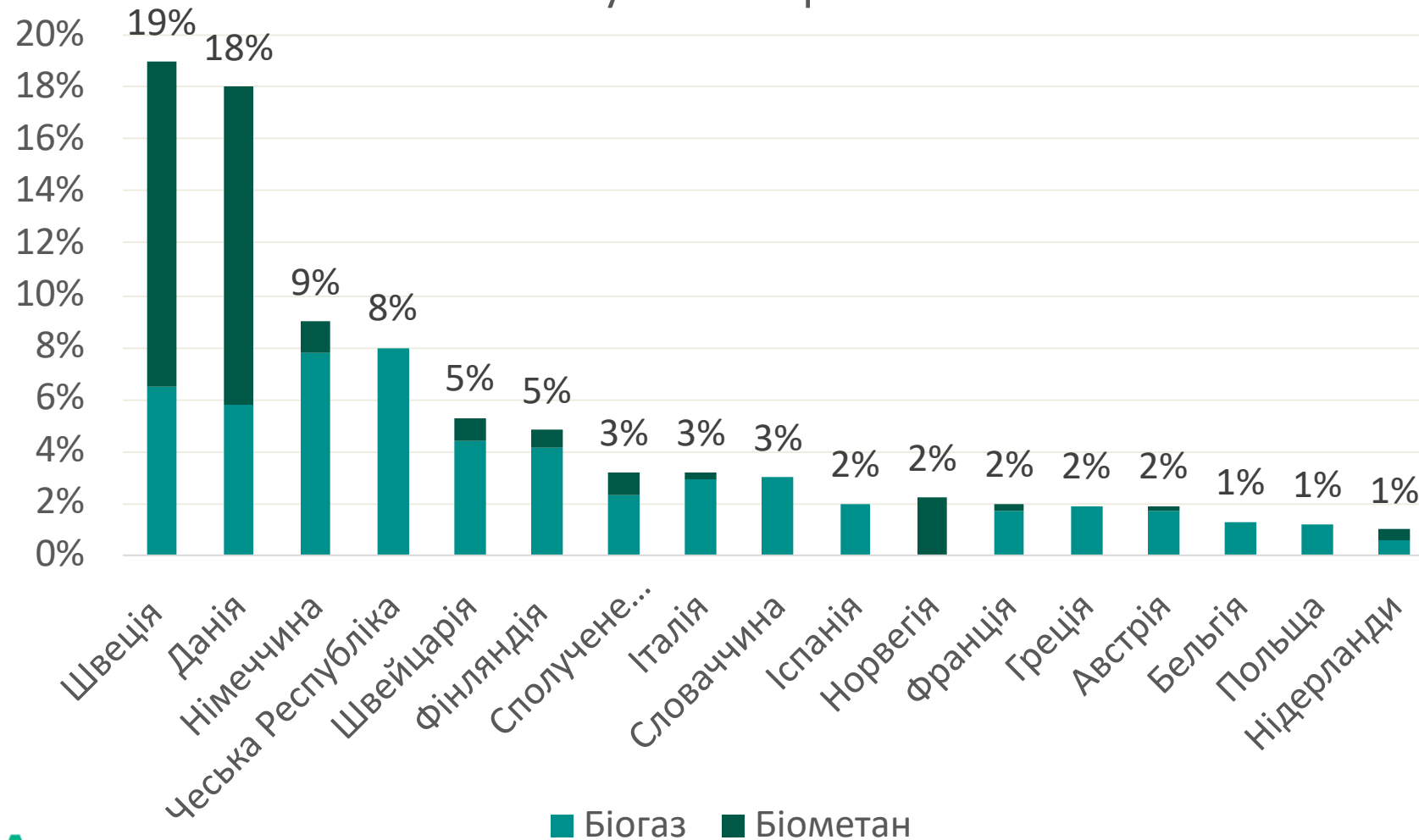
Виробництво біогазу і біометану у ЄС

Виробництво біогазу і біометану у ЄС,
млрд м3 CH₄/рік

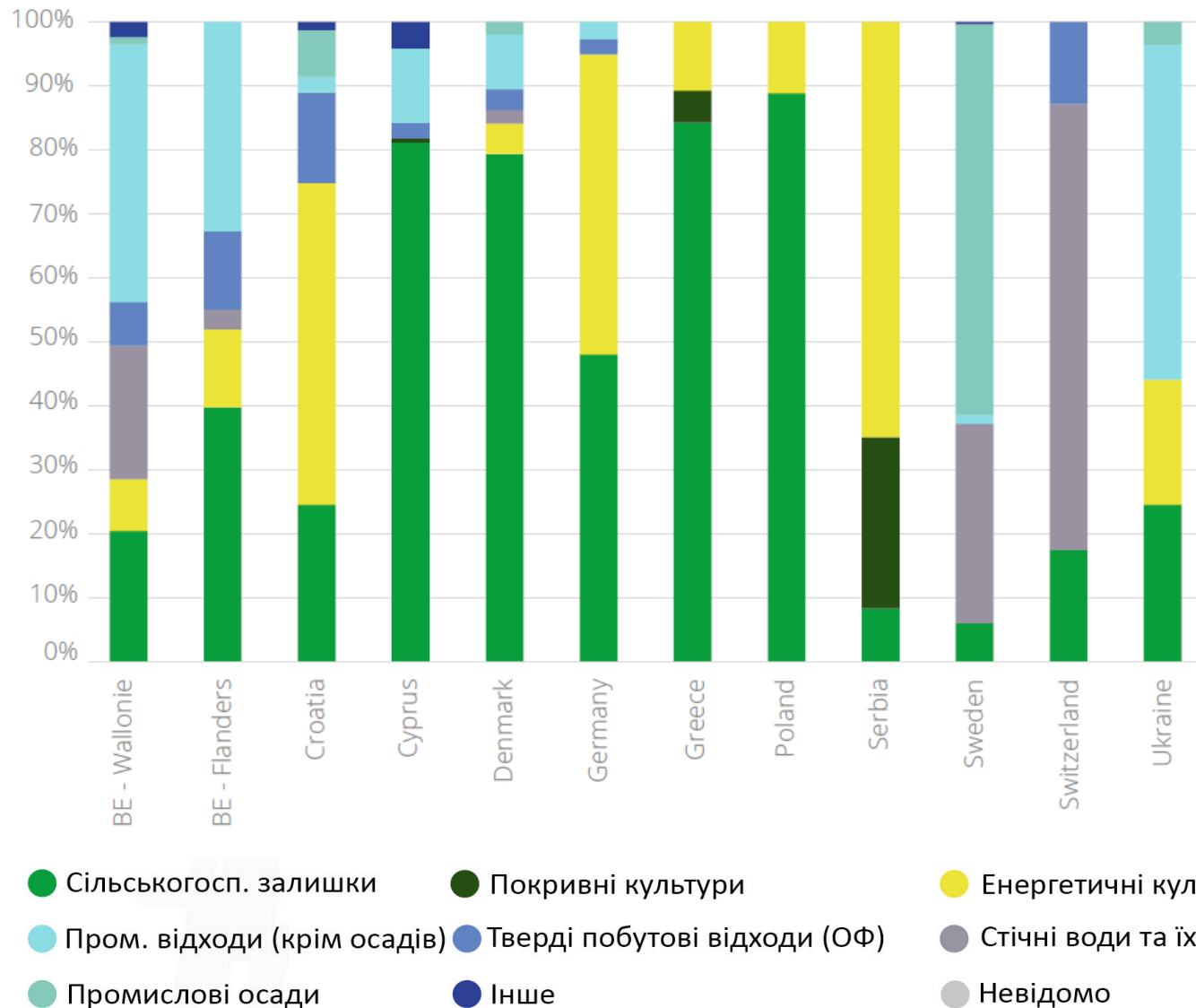

Виробництво біогазу і біометану у ЄС, 2020

Частка біогазу і біометану
від загального споживання природного газу
у топ-15 країнах ЄС

Використання різних видів сировини для виробництва біогазу/біометану в окремих європейських країнах у 2020 році

Тип сировини впливає на вуглецевий показник у виробленому біометані

Директива RED II (Annex IX)

Пріоритетна сировина

- Відходи та залишки с/г та переробної промисловості
  - Навоз, послід
  - солома
- ТПВ (біомаса)
- Осади стічних вод
- Водорості
- Інше

Сировина обмеженого використання

- Силос кукурудзи
- Цукровий буряк (жом)
- Інші енергетичні культури

Частка біогазу та біометану у споживанні природного газу у ЄС

4,6% у
2020

- Сумарне виробництво біогазу та біометану може задовольнити на сьогодні 4,6% попиту на газ у ЄС.
- Це вже більше за кількість природного газу, який споживає Бельгія.

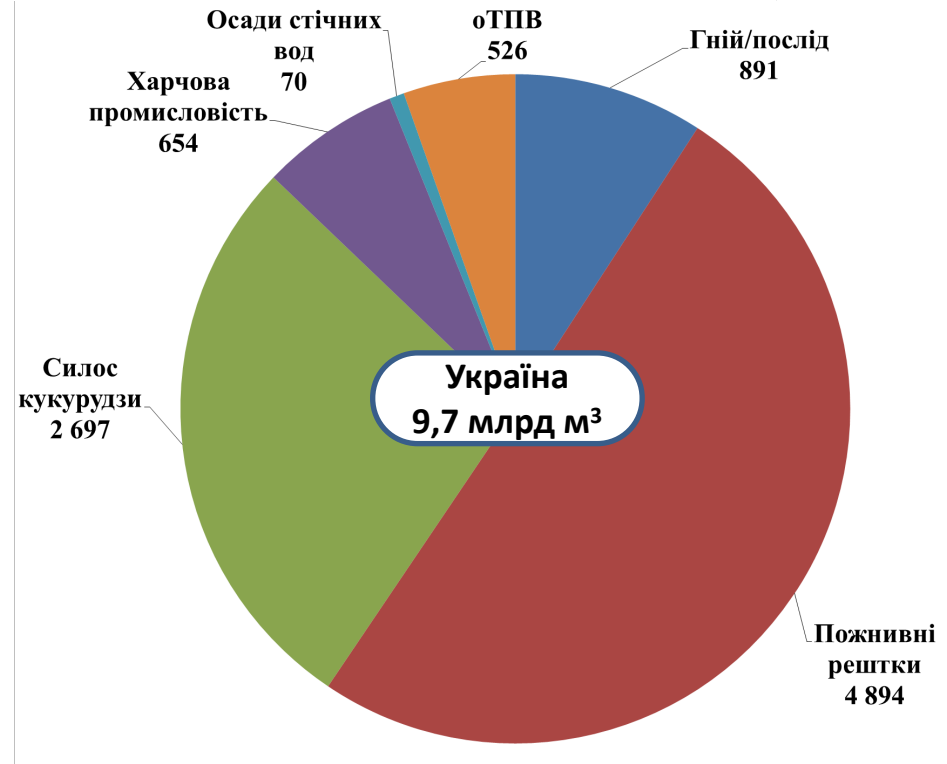
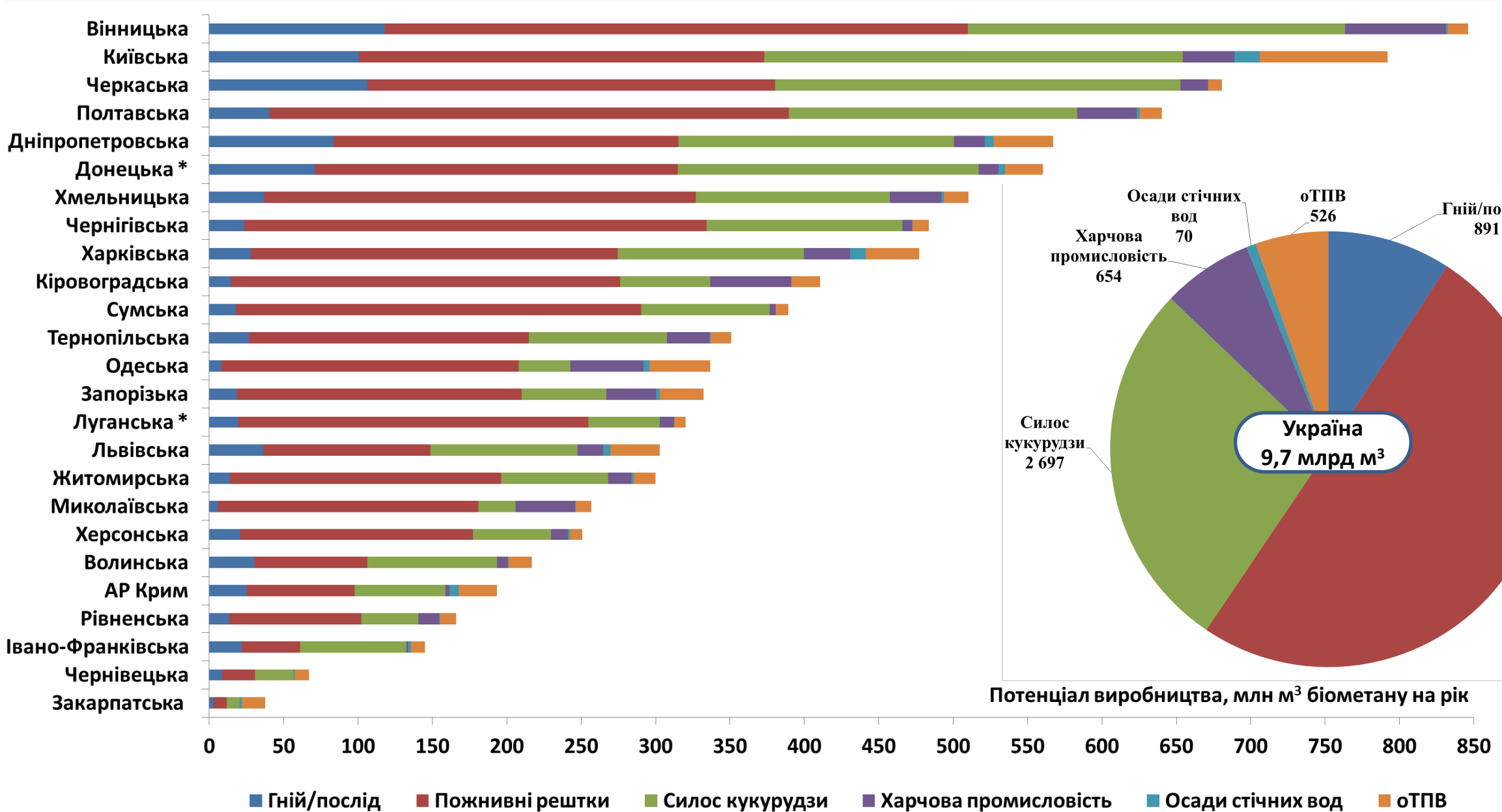
11% у
2030

- Консорціум Gas for Climate закликає проголосити ціль щодо досягнення 11 відсотків відновлюваного газу, з яких 8% – біометан, до 2030 року. Розрахунки ЄБА підтверджують, що це можливо.

30 – 40%
у 2050

- Враховуючи зниження попиту на газ, біометан може покрити 30 – 40% потреб у газі до 2050 року.

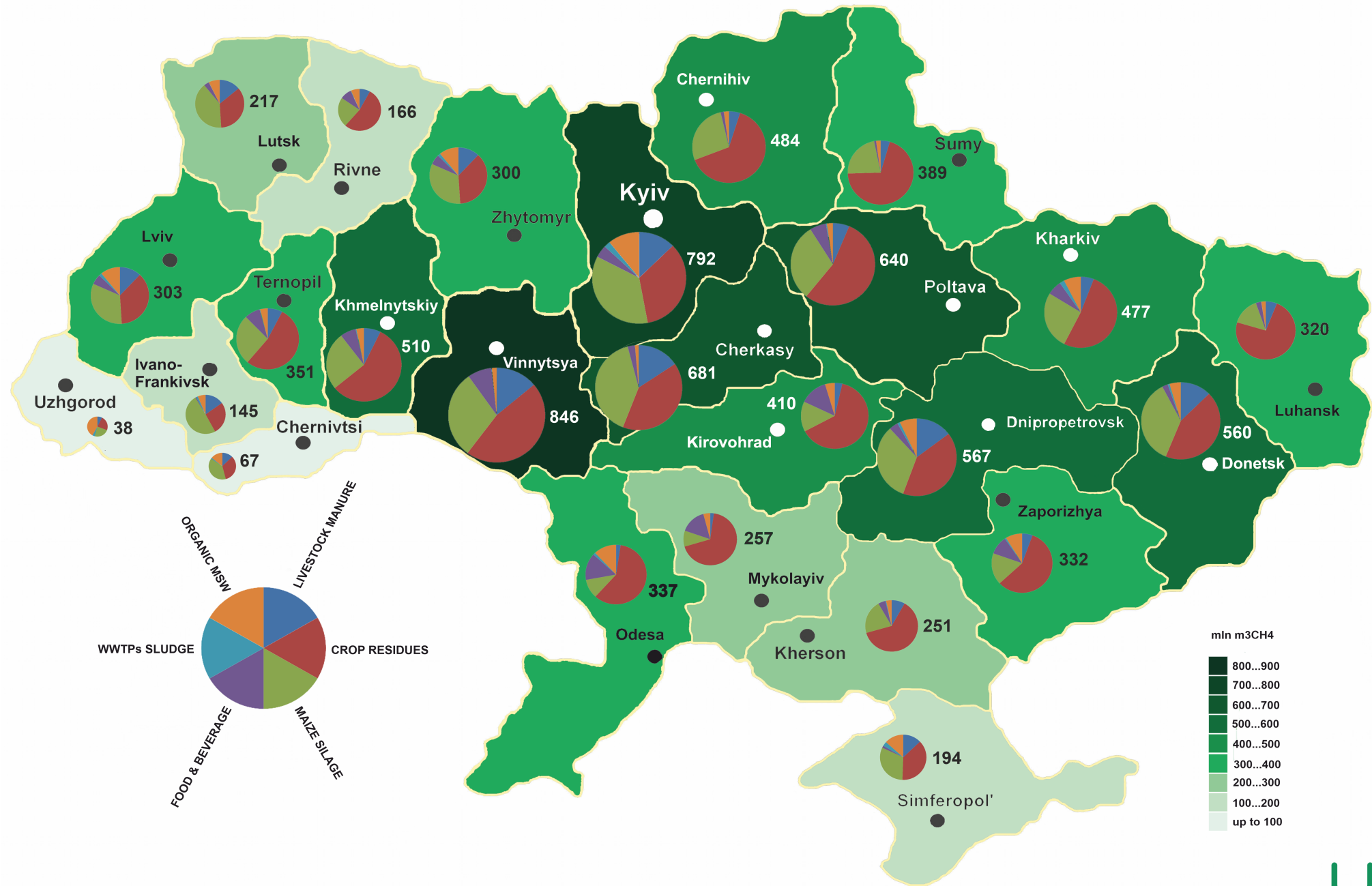
Потенціал виробництва біометану в Україні (2020)

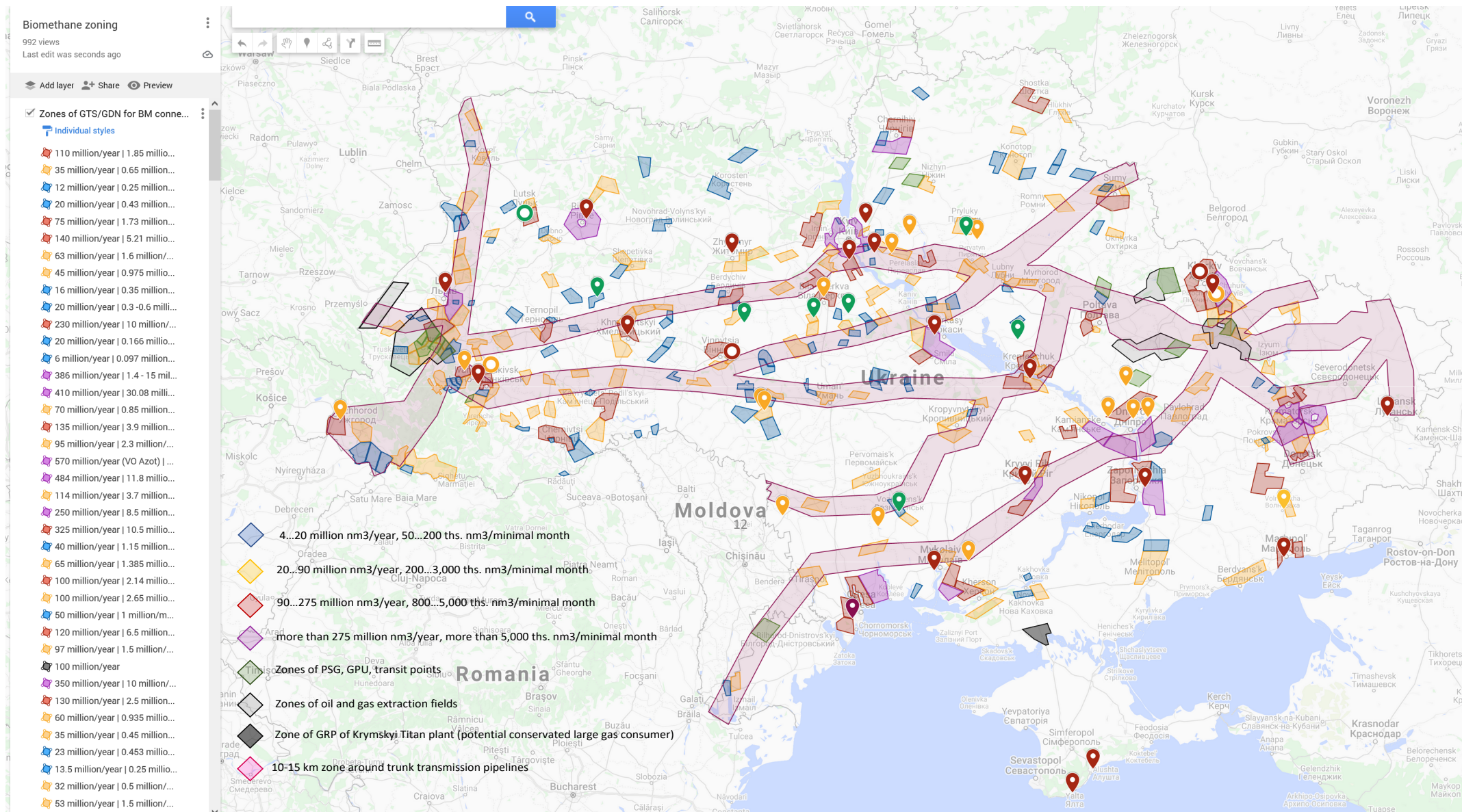
Потенціал виробництва, млн м³ біометану на рік

Регіональний розподіл потенціалу виробництва біометану в Україні

Інтерактивна карта оптимальних зон розташування біометанових заводів в Україні

Посилання на карту: https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1ttZ12uWjd2NxxH-xc3Lin61fN_4JrE1D&usp=sharing

ТЕО типового біометанового заводу

Параметр	Розмірність	Підключення до ГРС	Підключення до ГТС
Потужність проекту	м³СН₄/год	1000	1000
Сировина	-	Гній ВРХ 15%, солома пшениці/стебла кукурудзи 85%	
Спосіб обробки сировини	-	подрібнення в біоекструдері	
Забезпечення електроенергією	-	з мережі	
Забезпечення теплом	-	котельня на біогазі	
Технологія збагачення біогазу	-	водяний скруббер	
Тиск в газовій мережі, на відстані 0,5 км	бар	до 8	до 45
Сировинна складова собівартості біометану	€/1000 м ³ СН ₄	195	
Повна приведена собівартість біометану (20 років)	€/1000 м ³ СН ₄	523	550
Ціна продажу біометану	€/1000 м³	900	
CAPEX	млн €	16,27	17,47
NPV	млн €	32,1	29,86
IRR	%	28,4%	25,7%
Дисконтований термін окупності	років	4,3	4,8

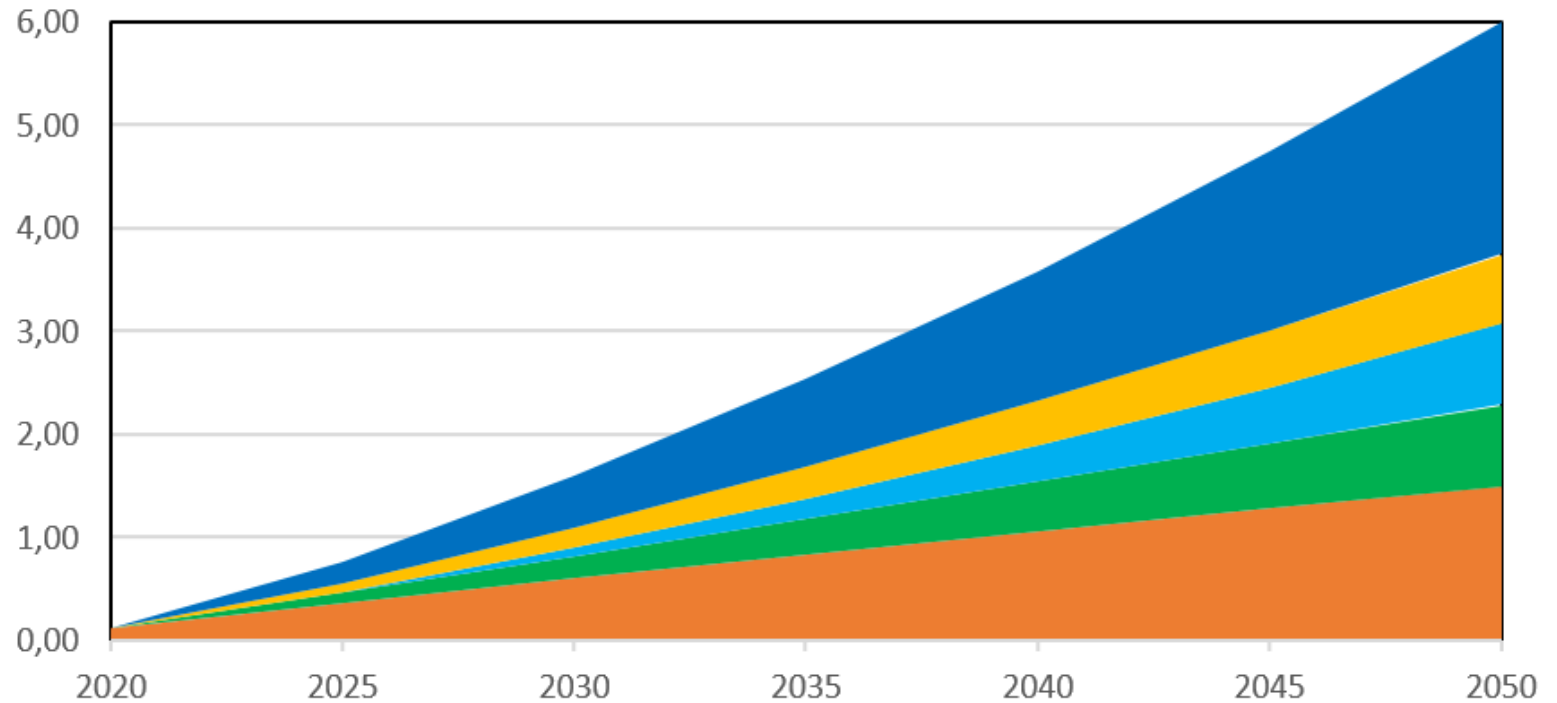
Альтернативи використання с/г землі

Вирощування і продаж силоса	
Урожайність, т/га	40
Ціна продажу, Євро/т	40
Дохід, Євро/га	1600
Вирощування силоса і виробництво біометану	
Вихід біометану з 1 т силосу, м3/т силосу	80
Вихід біометану, м3/га	3200
Ціна продажу біометану, Євро/м3	0,9
Дохід, Євро/га	2880

Вирощування кукурудзи на зерно	
Урожайність, т/га	6
Ціна продажу, Євро/т	252
Дохід, Євро/га	1512
Вирощування зерна пшениці	
Урожайність, т/га	4,65
Ціна продажу, Євро/т	323
Дохід, Євро/га	1502

Перспективи розвитку сектору біогазу/біометану до 2050 р., млрд м³ CH₄/рік

Річне виробництво біометану та біогазу, млрд м³

- Біогаз (е/е, тепло)
- Біометан (ТЕЦ)
- Біометан (транспорт)
- Біометан (експорт)
- Біометан (тепло/промисловість)

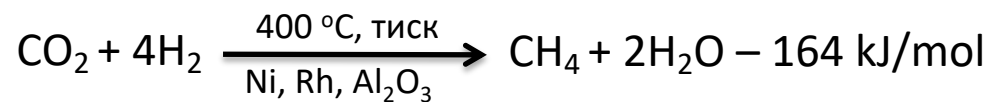
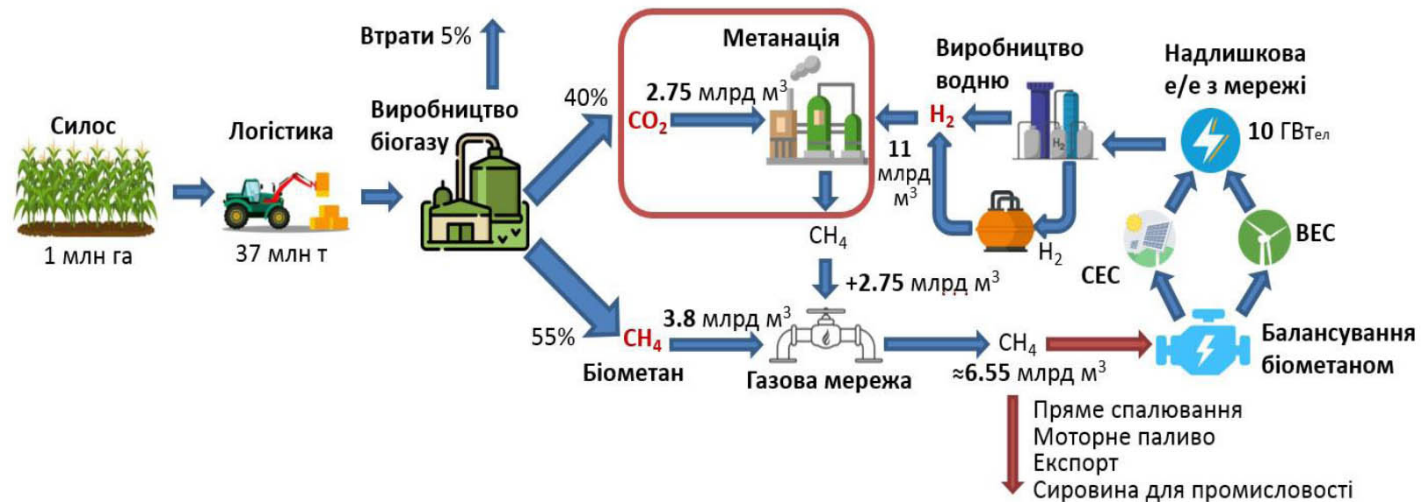
	2030	2050
Біогаз (ТЕЦ), млрд м ³ CH ₄ /рік	0,6	1,5
Біометан, млрд м³ CH₄/рік, у т.ч.:	1,0	4,5
Експорт	50%	50%
ТЕЦ	22,5%	17,5%
Тепло	20%	15%
Транспорт	7,5%	17,5%

Основні фізичні властивості біометану та водню

Параметр	Водень H ₂	Біометан CH ₄	Співвідношення Біометан/Водень
Щільність, кг/м ³ (0 °С, 1 бар)	0,087	0,716	8,2
Нижча теплотворна здатність, МДж/м³ при н.у. (0 °С, 1 бар)	10,8	35,8	3,3
Нижча теплотворна здатність стиснутих газів, МДж/м³ в умовах магістрального газопроводу (0 °С, 60 бар)	604	2484	4,1

Концепція перетворення зеленого водню у біометан

UABIO

Ми робимо енергію зеленою!

facebook.com/uabio
uabio.org

Гелетуха Георгій, д.т.н.

Голова Правління, Біоенергетична асоціація України

тел./факс: 044 456 9462

e-mail: geletukha@uabio.org